

Упражнение 4 по СЕМ. Условна вероятност. Независимост

23 октомври 2020 г. / групи 1,2,3

Задача 1. Известни са вероятностите на събитията A , B , AB . Да се определят $\mathbb{P}(A\bar{B})$ и $\mathbb{P}(\bar{B}|\bar{A})$.

Решение:

$\{B, \bar{B}\}$ = образуват пълна група от събития $\Rightarrow A = AB \cup A\bar{B}$. Освен това $AB \cap A\bar{B} = \emptyset$. Следователно $\mathbb{P}(A) = \mathbb{P}(AB) + \mathbb{P}(A\bar{B}) \Rightarrow \mathbb{P}(A\bar{B}) = \mathbb{P}(A) - \mathbb{P}(AB)$.

Аналогично $\bar{B} = \bar{B}A \cup \bar{B}\bar{A}$ и $\bar{B}A \cap \bar{B}\bar{A} = \emptyset \Rightarrow$

$$\mathbb{P}(\bar{B}) = \mathbb{P}(\bar{B}A) + \mathbb{P}(\bar{B}\bar{A}) \Rightarrow \mathbb{P}(\bar{B}\bar{A}) = \mathbb{P}(\bar{B}) - \mathbb{P}(\bar{B}A) = 1 - \mathbb{P}(B) - (\mathbb{P}(A) - \mathbb{P}(AB)) = 1 - \mathbb{P}(A) - \mathbb{P}(B) + \mathbb{P}(AB).$$

$$\text{Следователно } \mathbb{P}(\bar{B}\bar{A}) = \frac{\mathbb{P}(\bar{B}\bar{A})}{\mathbb{P}(\bar{A})} = \frac{1 - \mathbb{P}(A) - \mathbb{P}(B) + \mathbb{P}(AB)}{1 - \mathbb{P}(A)}.$$

$$\text{|| н/н: } \mathbb{P}(\bar{B}|\bar{A}) = \frac{\mathbb{P}(\bar{B}\bar{A})}{\mathbb{P}(\bar{A})} \stackrel{\text{de Morgan}}{=} \frac{\mathbb{P}(\overline{A \cup B})}{1 - \mathbb{P}(A)} = \frac{1 - \mathbb{P}(A \cup B)}{1 - \mathbb{P}(A)} = \frac{1 - \mathbb{P}(A) - \mathbb{P}(B) + \mathbb{P}(AB)}{1 - \mathbb{P}(A)}.$$

Задача 2. Вероятността, че в резултат на четири независими опита събитието A ще настъпи поне веднъж е равна на $\frac{1}{2}$. Да се определи вероятността за настъпване на A при един опит, ако вероятността за всеки опит е една и съща.

Решение:

Нека $A_k = \{A \text{ настъпва точно в } k\text{-тия опит (но в другите опити не настъпва)}\}$, $k = \overline{1,4}$

Знаем, че $\{A_k\}_{k=1}^4$ са независими събития (*).

$$\mathbb{P}(A_1) = \mathbb{P}(A_2) = \mathbb{P}(A_3) = \mathbb{P}(A_4) = x. \text{ Търси се } x. \text{ Дадено е още, че } \mathbb{P}\left(\bigcup_{i=1}^4 A_i\right) = \frac{1}{2}.$$

За да използваме (*) ни трябва сечение

$$\Rightarrow \frac{1}{2} = \mathbb{P}(\cup_{i=1}^4 A_i) = 1 - \mathbb{P}(\overline{\cup_{i=1}^4 A_i}) \stackrel{\text{de Morgan}}{=} 1 - \mathbb{P}(\cap_{i=1}^4 \bar{A}_i) \stackrel{\text{Lema 1}}{=} 1 - \prod_{i=1}^4 \mathbb{P}(\bar{A}_i) = 1 - (1-x)^4$$

$$\text{Следователно } x = 1 - \frac{1}{\sqrt[4]{2}}.$$

Лема 1. Ако $A_1, A_2, \dots, A_k$ са събития от $\mathcal{F}$ и са независими в съвкупност, тогава $A'_1, A'_2, \dots, A'_k$ ($\bar{A}_1, \bar{A}_2, \dots, \bar{A}_k$) с или без черти $\rightarrow (A_1, \bar{A}_2, A_3, \bar{A}_4, \dots)$ също са независими.

Задача 5. В компютърен център има три принтера А, Б и В, които работят с различна скорост. Заявките за печат се изпращат към първия свободен принтер. Вероятностите за заявка да бъде изпратена към А, Б или В са съответно 0.6, 0.3 и 0.1. Вероятността за всеки от принтерите да се задави и да провали печатането е 0.01, 0.05 и 0.04 съответно. Ако печатането на даден документ се прекрати, каква е вероятността това да е по вина на първия принтер?

Решение:

Нека $H_k = \{\text{документа е даден за печат на } k\text{-тия принтер}\}$, $k = \overline{1,3}$

$\{H_k\}_{k=1}^3$ са пълна група от събития и $Z = \{\text{печатането на документ се е провалило}\}$.

Имаме, че $\begin{cases} \mathbb{P}(Z | H_1) = 0.01, \\ \mathbb{P}(Z | H_2) = 0.05, \\ \mathbb{P}(Z | H_3) = 0.04 \end{cases}$ и $\begin{cases} \mathbb{P}(H_1) = 0.6, \\ \mathbb{P}(H_2) = 0.3, \\ \mathbb{P}(H_3) = 0.1 \end{cases}$ Търси се $\mathbb{P}(H_1 | Z)$. От формулата на Бейс

имаме, че:

$$\mathbb{P}(H_1 | Z) = \frac{\mathbb{P}(Z | H_1) \mathbb{P}(H_1)}{\sum_{i=1}^3 \mathbb{P}(Z | H_i) \mathbb{P}(H_i)} = \frac{0.01 \times 0.6}{0.01 \times 0.6 + 0.05 \times 0.3 + 0.04 \times 0.1} = \frac{6}{6 + 15 + 4} = 24 \%$$

Задача 7. На изпит се явяват 100 студента, 60 момчета и 40 момичета. Момичетата взимат изпита с вероятност 0.5, а момчетата с 0.4. След изпита се избират три резултата. Два от тях се оказали успешни, а един неуспешен. Каква е вероятността и трите да са момичета?

Решение:

Нека $H_i = \{\text{от случайно избрани 3 контролни работи, точно } i \text{ са на момичета}\}$, за $i = 0, 1, 2, 3$
 $A = \{\text{от случайно избрани 3 контролни работи, точно 2 са успешни}\}$

Търси се $\mathbb{P}(H_3 | A)$.

Нека пресметнем:

$\mathbb{P}(A | H_0) = \binom{3}{2} \times 0.4 \times 0.4 \times 0.6$ (избираме 2 от 3 момчета, които да са успешни и останалото е неуспешно)

$\mathbb{P}(A | H_1) = 0.5 \times \binom{2}{1} \times 0.4 \times 0.6 + 0.5 \times 0.4 \times 0.4$ (нека момчето е успешно и изберем 1 от 2 момчета което да е успешно; след това нека момчето да е неуспешно - тогава и двете момчета трябва да са успешни)

$\mathbb{P}(A | H_2) = 0.4 \times \binom{2}{1} \times 0.5 \times 0.5 + 0.6 \times 0.5 \times 0.5$ (нека момчето е успешно, тогава избираме 1 от 2 момичета което да е успешно; след това нека момчето е неуспешно, тогава и двете момичета ще са успешни)

$\mathbb{P}(A | H_3) = \binom{3}{2} \times 0.5 \times 0.5 \times 0.5$ (избираме 2 от 3 момичета, които да са успешни)

Сега от формулата на Бейс следва, че:

$$\mathbb{P}(H_3 | A) = \frac{\mathbb{P}(A | H_3) \cdot \mathbb{P}(H_3)}{\sum_{i=0}^3 \mathbb{P}(A | H_i) \cdot \mathbb{P}(H_i)}$$

Нека сега пресметнем:

$$\mathbb{P}(H_0) = \frac{\binom{60}{30}}{\binom{100}{3}} = \frac{60 \times 59 \times 58}{100 \times 99 \times 98} = 0.21162647$$

$$\mathbb{P}(H_1) = \frac{\binom{40}{1} \times \binom{60}{2}}{\binom{100}{3}} = \frac{40 \times 60 \times 59 \times 3}{100 \times 99 \times 98} = 0.43784787$$

$$\mathbb{P}(H_2) = \frac{\binom{40}{2} \times \binom{60}{1}}{\binom{100}{3}} = \frac{40 \times 39 \times 60 \times 3}{100 \times 99 \times 98} = 0.28942486$$

$$\mathbb{P}(H_3) = \frac{\binom{40}{3}}{\binom{100}{3}} = \frac{40 \times 39 \times 38}{100 \times 99 \times 98} = 0.0611008$$

Сега остана само да заместим в по-горната формула на Бейс и да получим че търсената вероятност е $\mathbb{P}(H_3 | A) \approx 0.07$.

Задача 8. Дадени са $n \geq 3$ събития, които са равновероятни, две по две независими, като всеки три от тях са несъвместими. Каква е максималната вероятност на тези събития?

Решение:

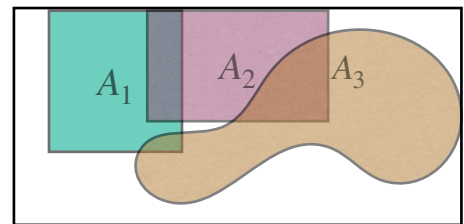
Нека $n = 3: A_1, A_2, A_3$. Тогава от условието $\mathbb{P}(A) = \mathbb{P}(B) = \mathbb{P}(C) = x$.

$\mathbb{P}(A_i \cap A_j) = \mathbb{P}(A_i) \cdot \mathbb{P}(A_j)$, за $1 \leq i < j \leq 3$ и $A_1 A_2 A_3 = \emptyset$.

Търси се $\max(x) = ?$

$\mathbb{P}(A_1) = \mathbb{P}(A_2) = x > 0$

$\mathbb{P}(A_1) \mathbb{P}(A_2) = \mathbb{P}(A_1 A_2) = x^2 > 0 \Rightarrow$ сечението не е празно.

Пълна група е синоним на независимост.

$A_1 A_2, A_2 A_3, A_3 A_1$ - несъвместими, част от пълна група.

$A_1 A_2, A_2 A_3, A_3 A_1, \overline{A_1} \overline{A_2}$ - несъвместими, част от пълна група (или цяла пълна група) и две по две независими.

$$\Omega \supset A_1 A_2 \cup A_2 A_3 \cup A_3 A_1 \cup \overline{A_1} \overline{A_2}$$

$$\Rightarrow \mathbb{P}(\Omega) \geq \mathbb{P}(A_1 A_2 \cup A_2 A_3 \cup A_3 A_1 \cup \overline{A_1} \overline{A_2})$$

$$\Rightarrow 1 \geq \mathbb{P}(A_1 A_2 \cup A_2 A_3 \cup A_3 A_1 \cup \overline{A_1} \overline{A_2}) = \sum_{1 \leq i < j \leq 3} \mathbb{P}(A_i A_j) + \mathbb{P}(\overline{A_1} \overline{A_2}) = x^2 + x^2 + x^2 + \mathbb{P}(\overline{A_1} \overline{A_2}) =$$

$$= 3x^2 + (1 - x)(1 - x) = 3x^2 + 1 - 2x + x^2 = 4x^2 - 2x + 1$$

Следователно $2x(2x - 1) \leq 0$, $x \leq \frac{1}{2}$. Остава въпроса достига ли се $\frac{1}{2}$?

Отговора ще го дадем с директен пример:

$\varepsilon : \Omega = \{1, 2, 3, 4\}$ - избираме по случаен начин число y и дефинираме:

$A_1 = \{1, 2\}$

$A_2 = \{2, 3\}$

$A_3 = \{3, 4\}$

$$\mathbb{P}(A_1) = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}, \quad \frac{1}{4} = \mathbb{P}(A_1 A_2) = \frac{1}{2} \cdot \frac{1}{2} \quad A_1 A_2 A_3 = \emptyset.$$